

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурса за „доцент“ по научната специалност „Говедовъдство и биволовъдство“, обявен в ДВ бр. 41 от 05.05.2026 год. с кандидат Светослав Бисеров Карамфилов от Аграрен Университет, гр. Пловдив.

Рецензент: проф. дн Живка Илиева Герговска от Тракийски университет, гр. Стара Загора – пенсионер

Област на висше образование 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.3 „Животновъдство“, Доктор на науките по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, Професор по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“
Назначена за член на научното жури със заповед № РД-16 - 813/29.06.2026.. год. на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Кандидат по конкурса за доцент по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“ е д-р Светослав Бисеров Карамфилов, главен асистент към катедра „Животновъдни науки“, факултет по Агрономство, от Аграрен университет, гр. Пловдив. Д-р Карамфилов е роден на 31.05.1986 г. в гр Смолян, завършил ОКС Бакалавър през 2009 г, специалност „Животновъдство“, професионална квалификация „Зооинженер“ и ОКС Магистър от 2010 г по магистърска програма „Селекция и репродукция на животните“. Придобил ОНС доктор през 2015 г. по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, като защитава докторска дисертация на тема „Разработване на селекционен индекс за породата Монбелиард отглеждана в България“. В периода на докторантурата работи по специалността си като експерт-селекционер към „Асоциация за развъждане на местните породи говеда“ (от 2011 до 2014 г), а от 2014 до 2017 г – като главен експерт „Говедовъдството и биволовъдство“, към „Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството“

През периода 2017–2018 г. заема академичната длъжност „асистент“, а от 2019 г. до момента – длъжността „Главен асистент“ по „Говедовъдство и биволовъдство“.

Едновременно с преподавателската си дейност той поддържа тясна връзка с селекционната практика в областта на говедовъдството, като осъществява селекционна дейност със специализираните месодайни породи – Абердин Ангус, Херефорд, Лимузин и Галоей към „Национална асоциация за месодайно говедовъдство в България“.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „Доцент“ д-р Светослав Бисеров Карамфилов участва с обща продукция от 27 труда, групирани по следния начин:

Научни-публикации по номенклатурната специалност – 27 броя, които 9 са в списания с импакт фактор и импакт ранг, а 15 – в рецензирани научни издания.

от тях:

- Публикации, свързани с докторската дисертация – 3 броя, които не подлежат на разглеждане;

- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 24 броя;

От общия брой публикации 7 са в научни издания с квантил Q4 и 1 с Q2. Общ SRJ 1,93.

Личното участие на д-р Светослав Карамфилов в посочените 24 труда се илюстрира от факта, че 4 са самостоятелни (16,7%), в 8. - е първи (33,3%), в 7 – е втори (20,2%), а в

останалите 5 е трети и следващ автор (20,8%).

За изготвяне на рецензията подлежат на анализ 24 броя.

Изпълнение на минималните национални изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“

От представената информация се вижда, че гл. ас. д-р Светослав Карамфилов покрива всички групи минимални национални наукометрични изисквания към научната и преподавателска дейност, необходими за придобиване на академичната длъжност „Доцент“ по посочената научна област и професионално направление, съответно:

По критерии А (мин. 50 т.) – изпълнени 50 точки.

Придобита ОНС Доктор – защитен дисертационен труд през 2015 г, с представени 3 научни публикации по нея.

По точка В (мин. 100 т.) – изпълнени 374 точки. Представени 10 публикации.

По критерий Г (мин. 200 т.) – изпълнени 225 точки. Представени 14 публикации.

По критерии Д (мин. 50 т.) – представени 90 точки.

5 цитирания в научни издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 75 точки, 1 цитиране в сборник от научна конференция - 15 точки. Две от цитиранията са в списания с IF (6,9) и едно с SRJ (0,149)

Допълнителни показатели в група Е

Участие в научни проекти

Участие в четири национални научни проекта и програми, съответно: Национални научни програми „Интелигентно Животновъдство“, „Репродуктивните биотехнологии в животновъдството в България“ и „Млади учени и постдокторанти“ (2019 и 2020 г). Два с вътрешно финансиране от АУ Пловдив, като на един е ръководител.

Симпозиуми и конференции

Два постерни доклада на международна научна конференция в чужбина (Букурещ, Румъния) и четири докладвани публикации на национални научни конференции в страната.

Участие в разработването на 5 развъдни програми за различни породи говеда, основно в месодайно направление.

По минималните наукометрични изисквания на ЗРАСРБ са необходими за заемане на академичната длъжност „Доцент“ 400 точки. Кандидатът е представил документи общо за 739 точки или с 339 точки над изискуемите. Това е с 45,87 % над изискуемия минимум.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Всички изследвания на д-р Карамфилов са изцяло в научното направление на обявения конкурс по „Говедовъдство и биволовство“. Основната част от тях са в месодайното говедовъдство, но има няколко свързани с автохтонни, млечни и комбинирани породи говеда.

Повечето от тези проучвания са проведени при участие на автора в научни проекти, както в такива с национално финансиране, така и вътрешно от Аграрен факултет. Това се доказва и от тематиката на въпросните проекти и публикуваните резултати от тях като научни публикации. Всичко това показва умения при участие в научни колективи да постига необходимите резултати и тяхното представяне в научната общност. Също така и възможности за ръководене на научни проекти.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Гл. ас. д-р Светослав Карамфилов има трудов стаж като асистент и главен асистент от малко над 9 години. През всичките тези години има по над 500 часа аудиторна и извън аудиторна заетост (от 507 до 829 часа годишно). Извежда лекции и упражнения по 6 дисциплини, като същите е разработил самостоятелно, съответно: „Биологични основи на

говедовъдството и биволовъдството“, „Технология на говедовъдството и биволовъдството“, „Говедовъдство“, „Географски и породно защитени продукти“, „Управление на генетичните ресурси в говедовъдството и биволовъдството“ и „Технологично проектиране в животновъдството“.

От тях 3 са задължителни за ОКС Бакалавър, 2 са избираеми за ОКС Бакалавър и ОКС Магистър при специалностите «Зооинжинирство» и «Зооинженерство с информационни технологии» и една е факултативна за ОКС Бакалавър при специалност „Аграрно инженерство“.

Като главен асистент е бил научен ръководител на 14 успешно защитени дипломни работи в ОКС Бакалавър и 7 в ОКС Магистър.

Участва активно в програмата Еразъм – мобилност и обучение на преподаватели. По програмата за мобилност е посетил 8 чуждестранни университета, от които 7 в европейски страни и един в африканска (двукратно). В 8 от университетите е бил на обучение и в една – на обучение и е преподавал.

Всичко посочено по-горе представя д-р Карамфилов като един активен и изграден преподавател, показал възможности за самостоятелно разработване на учебни програми, извеждане на пълен курс от лекции и упражнения по няколко дисциплини, свързани с тематиката на обявения конкурс, подготовка и научно ръководство на дипломанти както на ниво Бакалавър, така и Магистър.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др. на публикациите

Една част от научните публикации на д-р Карамфилов са публикувани в списания регистрирани в Web of Science с общ Journal Impact Factor (JIF) 5,3 и Scientific Journal Ranking (SRJ) 1,61, 8 са в научни издания с квартали Q4 и 1 с Q2. От справка за цитиранията се вижда, че те са с общ Web of science JIF=14,9, Scopus SRJ=4,03, като 4 са в издания с квартал Q1 и 1 с квартал Q4. Наличието на цитирания в индексирани издания потвърждава актуалността и значимостта на научните изследвания на кандидата.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

Основното направление в работата на д-р Карамфилов е месодайното говедовъдство, към което в последните години се проявява засилен интерес от страна на практиката. Повечето приноси в тази област са от научно-приложен и приложен характер.

Екстериорни показатели на крави и юници от породи за месо

У нас се развъждат говеда както от различни породи, така и произход (страни на внос). Животните от внос са развъждани при различни системи на производство, а също и селекционни цели. Вследствие на това, интерес представлява как те се приспособяват и развиват при нашите условия на отглеждане (B4, B7, B8). За първи път в страната са извършени подробни измервания на телосложението на животни от специализираните месодайни породи – Абердин Ангус, Лимузин и Херефорд отглеждани у нас. Установено е, че произходът на кравите влияе достоверно върху основните измервания на тялото. При повечето от породите, родените у нас животни не отстъпват по основните показатели на телосложението на тези, внос от различни страни (Лимузин) и дори имат по-добри екстериорни показатели - по-голяма височина, добре развити гърди като обхват и дълбочина, коса дължина на тялото (Абердин Ангус, Херефорд). Същото се отнася и за родените у нас младите женски животни от породата Лимузин, които достигат над 90% от екстериорните си показатели на възраст една година. Това показва, че условията на отглеждане и климатичните и фуражни особености на нашата страна са подходящи за успешното отглеждане на кравите от тези породи за месо.

Растеж и развитие на женски и мъжки телета от породата Абердин Ангус в

сертифицирани органични ферми

Проучена е растежната способност на мъжки и женски телета от породата Абердин Ангус в рамките на бозайния, растежния и угоителния период при отглеждане в биоферми (В 5-6). Независимо от колебанията в растежа през отделните периоди, женските телета от породата Абердин достигат оптимална жива маса за заплождане (330-360 kg) на оптимална (15-16 месеца) възраст. Мъжките телета, отглеждани в биоферма, достигат оптимална възраст за клане на 16 месеца със средна жива маса 453.1 ± 47.21 kg. При условията на биопроизводство както женските, така и мъжките телета от месодайните породи Абердин Ангус и Лимузин се развиват много добре, като постигат необходимите показатели на живата маса в оптимални възрастови периоди.

В контекста на биологично производство за първи път в България е проучен растежът на телета от породата Лимузин през бозайния период (В 1). Същевременно е отчетена и динамиката на живата маса през бозайния период за две поредни лактации на кравите от породата Лимузин. Установено е, че отглеждането на месодайни крави с бозаещи телета в биологични ферми осигурява достатъчно добра ефективност на производството и благополучие на отглежданите животни, без използването на изкуствени торове и оползотворяване на пасища през по-голяма част от годината.

Кланични показатели и качество на месото от автохтонна порода

В Европа, за получаването на висококачествена продукция от говеждо месо, се използват основно специализирани месодайни породи. Същевременно, местните породи говеда запазват своята уникалност по отношение на адаптивната им способност. Все повече се засилва интересът и проучванията към предимствата, които притежават и към качеството на добиваното от тях месо в сравнение с комерсиалните породи.

Извършен е анализ на кланичните качества на пасищно отглеждани телета от породата Българско сиво говедео (В 10) и са получени оригинални данни за качеството на мастнокиселинния профил на месо от телета от породата Българско сиво говедео (В 9). Установено е, че относителният дял на месо, тлъстини и кости не се различава съществено от други породи. Получените резултати при анализ на разфасовките от трупни половинки на телета потвърждават балансираното разпределение на основните тъкани и много добър рандеман.

Мъжките телета от породата се отглеждат екстензивно пасищно на по-бедни пасища. Поради спецификите на отглеждането си, местните породи говеда притежават уникални месодайни характеристики, които могат значително да допринесат за производството на традиционни месни продукти и такива с географско значение.

Ефективно управление на репродукцията и възпроизводството в говедовъдните ферми.

Общата научна концепция на проучванията е насочена към оптимизиране на репродуктивните, продуктивните и поведенческите качества на говеда от различни породи, отглеждани в български условия. Изследванията анализират влиянието на основни фактори върху възпроизводството, продуктивността и благополучието на говеда с различно продуктивно направление. Резултатите от изследванията имат пряка практическа приложимост в говедовъдните стопанства, подпомагайки избора на подходящи породи, бащини линии и репродуктивни технологии.

Използвани са нови репродуктивни подходи и методи във възпроизводството на месодайните говеда (Г 12 – 13, 18). Изпитани са протоколи за синхронизация на еструса и овулацията при крави и юници от породата Абердин Ангус. При юниците получените резултати са сходни при прилагането на различните протоколи и са по-ниски от тези при кравите. Двата тествани протокола за крави показват по-високи нива на бременност - 61,29% (Протокол 1 за крави) и 75,6% (Протокол 2 за крави). Установено е, че по-висока заплодяемост със сексирана семенна течност при юници от породата Абердин Ангус се получава, когато осеменяването се извършва след установяване на признаци за еструс.

посредством наблюдение на поведението без използване на интравагинални устройства, отделящи прогестерон (Г 18). При синхронизиране на еструса на юници за месо, осеменени със сексирана сперма, протоколът, при който осеменяването е след откриване на еструс, е по-подходящ, тъй като компенсира ниския брой сперматозоиди и намалената жизнеспособност, въпреки че е по-трудоемък и продължителен във времето.

Проучено е влиянието на бащата върху основните репродуктивни показатели при крави от породата Абердин Ангус (Г 14) и Лимузин (Г 24). При двете породи бащата оказва достоверно влияние върху проучваните репродуктивни и възпроизводителни признаци на дъщерите. При избор на бици за разплод от двете породи трябва да се обърне внимание на развѣдните стойности за признаците, касаещи репродуктивните и възпроизводителни качества на дъщерите.

Проучени са репродуктивните признаци на комбинираната порода Монбелиард (Г 15). Породата е новоинтродуцирана в България, а изследванията са първите, които оценяват нейните биологични и стопански качества в условията на страната ни. Установени са добри възпроизводителни и репродуктивни показатели при кравите отглеждани у нас. Достоверно влияние върху възрастта на първо отелване оказват фермата, бащата, годината и месецът на раждане, а върху продължителността на междуотелния период оказват фермата, годината и месецът на отелване. Във връзка с отглеждането е формирано заключение, че адаптацията на интродуцираните животни се определя основно от стопанските условия на фермата. Във фермите, в които технологията на отглеждане и храненето е поставено на добро ниво, животните от породата Монбелиард се адаптират успешно и имат добри репродуктивни показатели.

Проучване на лекотата на отелване и майчиния инстинкт при месодайни говеда, отглеждани в България

Проучена е лекотата на отелване на крави от породите Абердин Ангус и Лимузин (Г 11). Дъщерите на бици с датски и ирландски произход от породата Абердин Ангус са имали най-леки отелвания, а при породата Лимузин – с френски произход. Препоръчано е за практиката в България и за двете породи, да започне собствено бикопроизводство на принципа на линейното развѣждане с включването на показателя „лекотата на отелване“ като основен селекционен признак на възпроизводството.

За първи път в България са получени резултати за майчиния инстинкт на крави от породата Лимузин при пасищно отглеждане (Г 21). Проучено е майчиното поведение след раждане на крави с различен произход по отношение на страната на раждане - България, Франция, Австрия и Люксембург. Значимо влияние върху проявата на майчин инстинкт оказват поредната лактация, произходът и бащата. Наблюдава се тенденция от първа към трета лактация майчиния инстинкт да се засилва, а след това последователно да намалява. Преценката на майчиния инстинкт може да допълни оценката на развѣдната стойност на използваните бици при конкретните условия на отглеждане. Препоръчва се селекция за силен майчин инстинкт при кравите, за да пазят телето, и същевременно да не са силно агресивни за обслужване.

Проучване на темперамента на месодайни и млечни говеда по време на манипулация

Темпераментът в говедовѣдство се оценява във връзка с благополучието на животните, прилагането на хуманно отношение и безопасност на работа с тях. В съвременните развѣдни програми прогнозирането на темперамента на потомството и неговата оценка спомагат за отбора на по-спокойни животни, проявяващи по-ниски нива на стрес при дадена технология на отглеждане. За първи път в България са проведени проучвания на темперамента на месодайни говеда по време на манипулация в станок (В 2–3). С увеличаването на възрастта, кравите Лимузин имат по-спокоен темперамент при преминаване през улей и станок. При крави от породата Абердин Ангус, отглеждани в България начинът на отглеждане, както и възрастта оказват значимо влияние върху

формирането на поведенчески реакции по време на манипулации. Животните са по-спокойни, когато групите са сформирани с животни на различна възраст. По-спокойни при манипулации са кравите, когато имат редовен контакт с хора и се отглеждат през по-голяма част от годината във фермата.

Направено е сравнение на темперамента при доене на крави Холщайн, които се доят в доилна зала тип „рибена кост“ и с „централен млекопровод“ (Г 22). С увеличаване на лактациите, темперамента на кравите по време на доене е по-спокоен и при двете технологии на доене. Технологията на доене не оказва достоверно влияние върху проучвания признак. Достоверно влияние върху темперамента на кравите от породата Холщайн, оказват бащата и поредната лактация, което показва необходимостта този линеен признак да се има предвид при избора на бици за изкуственото осеменяване.

Проучване на млечната продуктивност.

Проучени са основните признаци на млечната продуктивност при крави от две сравнително отскоро отглеждани у нас комбинирани породи (млечно-месен тип) – Монбелиард и Симентал (Г 17, 16). Проучвания в тази насока при тези породи у нас почти не са правени. Направените изводи дават насока за адаптацията на породите у нас и възможностите за по-нататъшно използване. Кравите, родени в България, имат сравнително високо ниво на продуктивност, макар и по-ниски показатели за млечност в сравнение с тези при животните родени във Франция.

За условията на страната сименталските крави имат висока млечна продуктивност. Сезонът на отелване е достоверен източник на вариране. Кравите, отелили се през зимата и пролетта, са с най-висока млечност, добив на млечно масло и млечен протеин, а тези през есента – с най-ниска.

Проучена е и млечната продуктивност на високопродуктивни крави от породата Холщайн (Г 23). Достоверно влияние върху млечността за стандартна лактация оказват фермата, годината на отелване, поредната лактация и бащата. Дъщерите на 94% от биците са реализирали млечност над 10 000 кг, а 76% от биците са имали дъщери с млечност над 11 000 кг. Освен добрите условия на хранене и отглеждане, правилния подбор на бици е от голямо значение за високото ниво на продуктивност.

Проучване на биохимичните показатели на кръвта във връзка с благосъстоянието при пасищно отглеждане на говеда.

Проучен е физиологичният статус на 3 интродуцирани в България месодайни породи: Блонд д'Акитен, Кианина и Маркиджана, отглеждани в една и съща ферма в края на пасищния период (Г 19). Породата е оказала достоверно влияние върху биохимичните показатели на кръвта при съдържанието на глюкоза, нивата на алкалната фосфатаза, урейния азот и неговото съотношение с креатинина и количеството на въглеродния диоксид. При трите породи са отчетени завишени стойности на общия протеин в кръвта поради високите стойности на глобулина, на tCO_2 , и незначително занижени стойности на Na. Останалите изследвани показатели са в рамките на физиологичните норми. Направен е извод, че естествените пасища в България, както в равнинните, така и в полупланинските райони, не могат да обезпечат потребностите на говедата от основни хранителни вещества в края на пасищния период, което предполага необходимост от подхранване.

Получени са резултати за биохимичните показатели на кръвта при крави от породата Родопско късорого говедо (Г 20). Изследването потвърждава адаптивната способност на животните в страната ни. Предвид неподхранването с концентрирани фуражи, както и оскъдната паша в края на есенния сезон, животните са здрави с биохимични показатели на кръвта в нормата и нормално телесно състояние. Кръвният анализ показва пригодността на породата и нейната устойчивост и жизнеспособност да се справя с по-неблагоприятните условия на терена и продължителните летни засушавания.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам кандидата д-р Карамфилов още от студентските му години и съм запозната с неговата научна и преподавателска дейност. Смятам, че той се извява като отличен преподавател с ангажираност към обучението на студентите, а също и с активна научно изследователска работа и свързаност с товедовъдната практика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата/ката считам, че гл. ас. д-р Светослав Карамфилов отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере гл. ас. д-р Светослав Карамфилов за „доцент” по научната специалност „Говедовъдство и биволовъдство“

Дата: 31.08.2026 г

Рецензент:.....

(проф. д-р Ж. Герговска)